

GRUP DE FAMÍLIES D'INFANTS AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA

Introducció

L'abordatge familiar del diagnòstic de l'autisme és essencial. A diari els clínics atenem i contenim als pares i mares de nens i nenes amb TEA, si bé un espai grupal ofereix la opció per a que les situacions difícils, que acostumen a viure en solitari, puguin convertir-se en vivències compartides.

Objectius

Proposo fer una reflexió sobre el procés grupal del qual participen **famílies amb infants amb aquest diagnòstic**. Es tracta d'un grup de 12 sessions de 90 minuts amb freqüència mensual, que es du a terme al CSMIJ per part d'una psiquiatra i una psicòloga. En la darrera edició participen una mitjana de **8 famílies i l'edat dels infants és entre els 6 i els 11 anys**.

Metodologia

Aquest pòster es realitza a partir de l'anàlisi del material clínic, mitjançant una comprensió psicodinàmica de l'autisme i reflexionant sobre els factors terapèutics de la psicoteràpia grupal observats en la darrera edició d'aquest abordatge. Hem pogut supervisar algunes transcripcions recollides durant el procés grupal amb una supervisora externa del Centre Educatiu i Terapèutic de Carrilet (Barcelona).

Resultats

- Durant les sessions es tenen en compte els temes d'interès de les famílies. S'aborden **qüestions sobre el diagnòstic**, cosa que requereix una intervenció psicopedagògica per part de les terapeutes.
- Observem un ventall en el grau de consciència/negació dels aspectes autístics dels infants. Es treballa al grup el **dol pel diagnòstic**, considerant la ferida secundària a les dificultats de relació.
- Les famílies utilitzen l'espai apropant-se a temes relacionats amb: alimentació, comunicació, joc, dormir, control d'esfínters, conducta, límits, relacions, etc.
- El tema del col·legi és molt freqüent durant les primeres sessions, observem una **tendència projectiva de les famílies cap a l'escola i la societat**. S'intercanvia informació sobre els recursos comunitaris i sobre el tipus d'educació que reben els infants.
- Al grup s'afavoreix la **compressió de conductes disruptives** dels seus infants: si presenten quadres regressius davant de situacions noves, es planteja quina és la funció comunicativa d'aquest comportament.
- Un cop establerta una certa cohesió, l'espai segur pot servir per expressar el seu cansament sense sentir-se culpables.
- Es transmet la **importància de poder posar els límits necessaris**, evitar cedir per la pròpia culpa/por a enfrontar-se. El grup serveix per poder qüestionar-se la sobre adaptació d'algunes famílies a les condicions dels infants.
- És difícil resumir tots els pensaments i sentiments que van sorgint mitjançant aquest abordatge; algunes emocions poden ser més difícils de legitimar i queden temes encoberts, per exemple, com es viu l'agressivitat en la relació amb els seus infants o la vergonya i el rebuig que poden sentir.

Conclusions

L'objectiu del grup és psicopedagògic, si bé veiem que aquest abordatge permet identificar la seva història en el discurs d'altres familiars i profunditzar en la comprensió del funcionament dels infants. Alhora valorem que afavoreix l'aparició d'alguns dels factors terapèutics grupals descrits per Vinogradov&Yalom:

- Comprendre el funcionament dels infants disminueix l'angoixa i ajuda a vincular-se amb ells. Poder-ho fer en un espai compartit amb altres famílies els permet experimentar alleujament en sentir que no estan sols/es (**universalitat**). Al grup també se senten gratificats en poder ser útils a altres membres del grup oferint informació sobre els drets i recursos que tenen (**transmetre informació, altruisme**). Progressivament, les famílies s'accepten i s'ajuden mútuament (**cohesió de grup**) i l'espai serveix per veure tot el que ells estan fent, rescatant aspectes positius i valorant les capacitats (**transmetre esperança**). El cansament acostuma a ser generalitzat i compartir això els ajuda, comencen a valorar l'espai que tenen per ells. Veiem que la vida d'aquestes famílies gira entorn de sostenir allò que és insostenible (**factor existencial**).

Per afavorir l'aparició d'altres factors terapèutics es podria considerar modificar l'objectiu de l'abordatge. El ball circular de Matisse (imatge) que personifica el ritme i l'alegria de viure, em fa pensar en el ball infrangible que han de ballar aquestes famílies per afrontar-se a aquesta dura realitat, sovint dissociant-se del patiment.

Bibliografia

- Viloca, L. y Fieschi, E. (2012). Comprensión y abordaje educativo y terapéutico del TEA. Editorial Horsori.
- Vinogradov, S. y Yalom, I. D. (1996). Guía breve de psicoterapia de grupo. Paidós. Capítulo 2: Factores terapéuticos.

CSMIJ SANTS-MONTJUIC

Bernal Romaguera, Patricia (psiquiatra)

- **Més informació**
Tel. 93 490 46 22
- **Mail:** pbernal@pereclaver.org
CSMIJ Sants-Montjuïc, Cal Muns

 **Pere
Claver GRUP**